

Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit
Finlands kultur- och vetenskapsinstitut
The Finnish Cultural and Academic Institutes

Institutnätverkets mål inför EU-valet 2024:

Kulturen måste framhävas som kärnan i den Europeiska unionen

Kulturen måste framhävas som kärnan i den Europeiska unionen. Ett mångsidigt kulturarv, frihet att tänka, lära sig och skapa nytt samt rörlighet hör till grundpelarna i det europeiska projektet. Även om EU:s befogenhet inom kultur- och vetenskapspolitik kompletterar medlemsstaternas, måste samarbetet på detta område intensifieras.

MÅL

1) Vetenskapens och konstens frihet måste garanteras och deras tillgänglighet främjas

Att värna om vetenskapens, konsten och kulturens frihet samt främja mångfald och samverkan är en av den Europeiska unionens kärnuppgifter. Yttrande- och tankefrihet är en mänsklig rättighet för alla och grunden för all vetenskaplig och konstnärlig verksamhet. Den fria rörligheten för kunskap och färdigheter och tillgången till forskning och konst måste aktivt främjas i hela unionen.

Europa är en kulturellt mångskiftande värdegemenskap. Respekten för människovärdet – i kombination med förverkligandet av frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna – är knuten till en kultur som förstärker och upprätthåller dem och som genomsyrar alla samhällssektorer.

Den Europeiska unionen måste säkerställa delaktighet, jämlikhet och flerstämmighet samt stärka förtroendet mellan medlemsstaterna och deras medborgare. Detta kommer att spela en viktig roll för EU:s förmåga till resiliens och försörjningstrygghet, liksom för den övergripande säkerheten. Ett fritt civilsamhälle är en förutsättning för inkludering och demokrati.

2) Kulturell hållbarhet måste införlivas i hållbarhetsmålen

Kulturen måste bli den fjärde pelaren i den gröna omställningen. Hållbarhetsförändringar sker inte bara på en strukturell nivå, utan också genom val som återspeglar värderingar, övertygelser och ideal hos individer och samhällen.

Hållbarhet innebär uthållighet och förmåga att skilja mellan ohållbara och hållbara lösningar inom olika områden. Därför krävs oberoende, tvärvetenskaplig forskning.

Kulturell hållbarhet innebär att skydda, bevara och vårda kulturarvet. Det innebär också att utveckla och förändra vetenskap och forskning, konst, kultur och den kreativa branschen mot mer hållbara tillvägagångssätt.

Kulturell hållbarhet tar hänsyn till betydelsen av lokal kultur, interkulturell dialog, kulturell mångfald och dess generationsöverskridande aspekter. Att erkänna och skydda samernas, det enda ursprungsfolket i EUs, ställning och rättigheter är en viktig del av bevarandet av Europas kulturella mångfald.

Kulturell hållbarhet är också en del av EU:s globala agentskap. Europa måste visa vägen när det gäller att skapa inkludering, välstånd och ekonomisk tillväxt på ett ekologiskt, socialt och kulturellt hållbart sätt.

3) Konstens, kulturens och de kreativa branschernas roll ska främjas som en tillväxt- och sysselsättningsskapande sektor som ett led i att stärka Europas konkurrenskraft och attraktionskraft

De konstnärliga, kulturella och kreativa branscherna har ett betydande ekonomiskt tillväxtpotential. Före koronapandemin stod de kreativa branscherna för 4,4 procent av EU:s BNP. I Finland är de kreativa branschernas andel av BNP, 3,1 procent, fortfarande under genomsnittet i EU.

Konst, kultur och de kreativa branscherna är arbetsintensiva. Sektorn präglas i hög grad av entreprenörskap. Förutsättningarna för branschens tillväxt måste säkerställas på EU-nivå. Utbildning, rörlighet och arbetsvillkor för konstnärer, kulturarbetare och kreativa yrkesutövare måste förbättras.

EU måste stärka branschens stödstrukturer och ekosystem samt den gemensamma marknaden och de finansiella instrumenten för sektorn på ett sätt som tar hänsyn till mångfalden av aktörer. Utvecklingen av ekosystemet och stödssystemen måste ta hänsyn till fältets organisationer, företag och aktörer.

Det måste erkännas att vetenskap och forskning samt konst, kultur och de kreativa branscherna är förutsättningar för att andra sektorer ska blomstra.

Vetenskap och forskning samt de kreativa branscherna utvecklar samhällen och ekonomier genom att generera ny kunskap och ökad förståelse samt att skapa nya lösningar, innovationer och produkter.

Värdet av långvarigt vetenskapligt och konstnärligt arbete måste erkännas och stödjas som en del av drivkraften för hållbar innovation.

Den snabba teknologiska utvecklingen, av t.ex. artificiell intelligens, innebär både möjligheter och utmaningar för alla sektorer och samhällen. Det behövs mer samhällelig och humanistisk forskning samt kulturell förståelse och kunskap för att kunna bedöma effekterna av och etiken i denna omvandling.